
УНИВЕРЗИТЕТ ЗА ПОСЛОВНИ ИНЖЕЊЕРИНГ И МЕНАѢМЕНТ
БАЊА ЛУКА

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Syllabus - Наставни програм

ПРЕДМЕТ: Уставно право

СЕМЕСТАР: Први семестар школске 2016/2017. године

ФОНД ЧАСОВА: 3

НАСТАВНИК: Проф. др Милан Благојевић, ванредни професор

БРОЈ ЕЦТС: 9

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА (учбеник): Проф. др Рајко Кузмановић, проф. др Синиша Каран – Уставно право, пето, измијењено и допуњено издање, Бања Лука, 2015.

ШИРА ЛИТЕРАТУРА:

- Проф. др Миле Дмичић: Уставно право - Допуна основној литератури, Бања Лука, 2011;
- Проф. др Ратко Марковић: Уставно право и политичке институције, Београд, 2006. те ранија и каснија издања;
- Касим Трнка: Уставно право, Сарајево, 2000. и Уставно право, Друго измијењено и допуњено издање, Сарајево, 2006;
- Богољуб Милосављевић, Драгољуб Поповић: Уставно право, Београд, 2008;
- Драгољуб Поповић: Основи уставног права, Београд, 2004;
- Бранко Смердел, Смиљко Сокол: Уставно право, четврто неизмијењено издање, Загреб, 2009;
- Оливера Вучић, Дарко Симовић: Уставна читанка, Београд, 2005.

НАМЈЕНА И ЦИЉ ПРЕДМЕТА:

Намјена овог предмета је да својим програмским садржајем обезбиједи студентима неопходна теоријска знања о суштини уставног права и његовом мјесту у систему права и систему правних наука.

Циљ предмета је оспособљавање студената у овладавању основним појмовима, категоријама и институцијама уставног права и савлађивању уставног система Босне и Херцеговине, као и пружање увида у најважније примјере из упоредног уставног права.

ИСХОД ПРЕДМЕТА:

Студенти треба да овладају знањима из уставне статике (која обухвата теоријска и уставно-историјска питања), као и из уставне динамике (позитивно уставно-правно уређење Босне и Херцеговине).

НАЧИН РАДА НА ПРЕДМЕТУ:

Остваривање програма овог предмета подразумијева:

- Теоријску наставу (3 часа недељно);
- Консултације са студентима;
- Провјера знања путем писмених колоквијума;
- Семинарски начин рада.

ПРОВЈЕРА ЗНАЊА И ОЦЈЕЊИВАЊЕ:

Провјера знања обухвата:

- Провјеру знања путем писмених колоквијума (два писмена колоквијума у семестру);
- Усмену провјеру знања на усменом испиту.

Оцјењивање знања врши се у складу са важећим законом и Правилником о оцјењивању студената

ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА*:

По недељама и темама

НЕДЕЉА I

Предмет, појам и назив уставног права; уставно право у систему права и осталих друштвених наука; извори уставног права; устав, уставна статика и динамика; својства, доношење и промјене устава; класификација устава.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА II

Развој уставности до првих писаних устава; први писани уставни; уставни и уставност земаља грађанске демократије; уставни развој у земљама социјализма; уставни и уставност земаља у развоју; савремени свијет и тенденције развоја уставности.

Консултације: Из пређеног градива.

* План реализације изложен је редослиједом из уџбеника Уставно право, проф. др Рајка Кузмановића и проф. др Синеше Карана, пето, измијењено и допуњено издање, Бања Лука, 2015. Ради омогућавања студентима да своја сазнања о овој правној дисциплини обогате и оним што је написано у другим изворима литературе у овој области, наставник ће током предавања користити прилике да студентима приближи сазнања и из тих извора.

НЕДЕЉА III

Уставни развој земаља које су конститулисале Краљевину СХС; државно и друштвено уређење Краљевине СХС; револуција 1941-1945. и стварање нове југословенске државе; уставни и развој уставности у Југославији од 1945. до 1990. године.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА IV

Суверенитет и државна власт; цивилно (грађанско) друштво; природна и стечена права и слободе; значајни документи о правима и слободама човјека и грађанина; уставно регулисање права и слобода; класификација права и слобода човјека и грађанина.

Консултације: Из пређеног градива (са посебним нагласком на позитивно-правна рјешења садржана о овим питањима у уставима у БиХ)

НЕДЕЉА V

Демократија – суштина и значај; политичке организације (странке); представнички и изборни систем; изборни систем у БиХ.

Консултације: Из пређеног градива (са посебним нагласком на позитивно-правна рјешења садржана о овим питањима у одговарајућим прописима у БиХ).

НЕДЕЉА VI

Појам и врсте облика државног уређења; федерализам-федерално државно уређење; конфедерални облик државног уређења; мјешовити облик; унија као облик удруживања држава; регионална држава; Европска унија; облици владавине.

Консултације: Из пређеног градива (са посебним нагласком на позитивно-правна рјешења садржана о овим питањима у одговарајућим прописима у БиХ).

НЕДЕЉА VII

Функције и легитимитет државне власти; облици организације државне власти; политичко представништво – парламент; шеф државе; извршни орган (влада); одлучивање у систему управљања.

Консултације: Из пређеног градива (са посебним нагласком на позитивно-правна рјешења садржана о овим питањима у одговарајућим прописима у БиХ).

НЕДЕЉА VIII

Настанак и развој правосуђа и појам судске власти; организација и надлежност судова, судије – избор и разрјешење; остале институције правосудног система; владавина права и(ли) правна држава; уставност и законитост; заштита и контрола уставности и законитости.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА IX

Уставно судовање у свијету; уставни судови у Југославији; територијална аутономија; локална самоуправа.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА X

Распад СФРЈ и образовање нових држава; основе уставног уређења сусједних држава.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА XI

Уставни развој БиХ; подјела надлежности између ентитета и БиХ.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА XII

Законодавна власт на нивоу БиХ; извршна власт на нивоу БиХ; судска власт на нивоу БиХ; Уставни суд Босне и Херцеговине.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА XIII

Процес конституисања Републике Српске; организација Републике Српске.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА XIV

Процес конституисања Федерације БиХ; организација власти Федерације БиХ.

Консултације: Из пређеног градива.

НЕДЕЉА XV

Брчко дистрикт БиХ.

Консултације: Из пређеног градива.

Анализа и оцјена пређеног градива, помоћ студентима у припремању завршног испита.

ИСПИТНА ПИТАЊА ИЗ УСТАВНОГ ПРАВА*

1. Предмет, појам и назив уставног права;
2. Уставно право у систему права и осталих друштвених наука;
3. Извори уставног права;
4. Настанак и појам устава;
5. Битна својства устава;
6. Доношење и промјена (ревизија) устава;
7. Примарна класификација устава;
8. Секундарна класификација устава;
9. Развој уставности до првих писаних устава;
10. Први писани устав;
11. Устав и уставност у Енглеској;
12. Устав и уставност САД;
13. Устав и уставност у Француској;
14. Устав и уставност у Швајцарској;
15. Уставни развој у земљама социјализма (РСФСР, СССР и НР Кина);
16. Устави и уставност земаља у развоју (транзицији);
17. Уставни развој земаља које су конституисале Краљевину СХС;
18. Видовдански устав Краљевине СХС;
19. Октроисани устав Краљевине Југославије;
20. Устави и развој уставности у Југославији од 1945. до 1990. године;
21. Суверенитет и државна власт;
22. Цивилно (грађанско) друштво;
23. Значајни документи о правима и слободама човјека и грађанина;
24. Лична права и слободе;
25. Политичка права и слободе;
26. Економско-социјална права и слободе;
27. Нова и посебна права и слободе;
28. Уставне дужности и одговорности;
29. Појам, садржај и основни облици демократије;
30. Политичке организације (странке);
31. Представнички и изборни систем;
32. Унитарни (прости) облик државног уређења;
33. Федерално државно уређење;

* Испитна питања су дата према садржају основне литературе – уџбеника аутора проф. др Рајка Кузмановића и проф. др Синише Карана: *Уставно право*, пето, измијењено и допуњено издање, Бања Лука, 2015. године.

34. Својства и врсте федерације;
35. образовање, структура и организација федералне државе;
36. Надлежности федерације и федералних јединица;
37. Учешће федералних јединица у вршењу власти у федерацији;
38. Конфедерални облик државног уређења;
39. Унија као облик удруживања држава;
40. Регионална држава;
41. Европска унија;
42. Облици владавине;
43. Функције и легитимитет државне власти;
44. Облици организације државне власти;
45. Политичко представништво – парламент;
46. Шеф државе;
47. Извршни орган (влада);
48. Организација и надлежност судова, судије – избор и разрјешење;
49. Остале институције правосудног система;
50. Владавина права и правна држава;
51. Уставност и законитост;
52. Уставни суд БиХ;
53. Уставни суд Републике Српске;
54. Уставни суд Федерације БиХ;
55. Територијална аутономија;
56. Појам, облици и структура локалне самоуправе;
57. Локална самоуправа у Европи и Европска повеља о локалној самоуправи;
58. Локална самоуправа у Републици Српској;
59. Локална самоуправа у Федерацији БиХ;
60. Надлежности институција БиХ;
61. Надлежности ентитета;
62. Додатне надлежности и неуставно преношење надлежности;
63. Пренос надлежности у специфичним областима;
64. Законодавна власт на нивоу БиХ;
65. Извршна власт БиХ (Предсједништво БиХ и Савјет министара БиХ);
66. Суд БиХ;
67. Тужилаштво БиХ;
68. Правобранилаштво БиХ;
69. Омбудсман БиХ;
70. Уставни суд БиХ;
71. Брчко дистрикт БиХ;
72. Процес конституисања Републике Српске;
73. Народна скупштина и Вијеће народа Републике Српске;
74. Предсједник Републике Српске;
75. Влада Републике Српске и републичка управа;
76. Уставни суд Републике Српске;
77. Правосудни систем Републике Српске;
78. Процес конституисања Федерације БиХ;
79. Подјела надлежности између Федерације БиХ и кантона;
80. Парламент Федерације БиХ;
81. Извршна власт Федерације БиХ;
82. Судска власт Федерације БиХ;
83. Кантоналне власти